

YENİ BİR BANDUNG KONFERANSI VE DAYANIŞMACI KÜRESELLEŞME

Prof. Dr. Anıl Çeçen ile Söyleşi

Prof. Dr. Anıl Çeçen ile yeni dünya düzeninde Türkiye'nin ve Avrasya'nın geleceği ve azgelişmişlerin emperyalizme karşı oluşturacakları bir yapılanmada Kemalizmin rolünü konuştuk

-Yeni dünya düzeninin dünyaya, bölgemize ve ülkemize getirdikleri nelerdir? Kemalist ulusal devlet, değişen koşullarda, bölgemizde model olma şansına sahip midir?

- 1990 sonrası gelişmelere bakarsak bir dağılma ve çözülme süreci yaşandığını görüyoruz. Nitekim SSCB'nin dağılması bunun ilk adımı oldu. Daha sonra Yugoslavya'nın dağılması. Economist Dergisi'nde 'Dağılma ve çözülme bir çözüm olabilir mi ?' başlığı taşıyan bir yazı okudum. Bu yazıyla birlikte yayımlanan haritada Avrupa'da yaşanan dağılma ve çözülme eğilimlerini; örneğin Britanya'da İskoçya'nın, Galler'in; İspanya'da Katalanya ve Bask bölgesinin; Fransa'da Korsika'nın, Almanya'da Bavyera'nın ayrı devletler olarak gündeme gelmesi. İşte biliyorsunuz Tony Blair ile beraber İngiltere'de hızla bir otonomi oylaması yapıldı. Galler'e ve İskoçya'ya kendi parlamentolarını kurma hakkı tanındı. Demek ki 90 sonrası gelişmelerde SSCB ve Yugoslavya'nın dağılması süreci Batı ülkelerinde de bir dağılma sürecini beraberinde getirdi. Aynı şeyi Kanada'da Quebec'de görüyoruz. Quebec'in nüfusunun çoğu Fransızdır, bağımsızlık istiyorlar. Aynı şeyi ABD'nin güney eyaletlerinde de görüyoruz. Teksas'da İspanyol asıllı Meksikalıların, Kaliforniya'da bazı Avrupalı grupların bağımsızlık istediğini Missisipi Florida arasında bazı zenci grupların çoğunluğu ele geçirerek bağımsızlık istediğini görüyoruz.

Türkiye'deki gelişmeleri bu doğrultuda incelemeliyiz. Güneydoğu'da ve Kuzey Irak'ta ayrı bir devlet kurma eğilimleri Kafkasya, Orta Asya, Ortadoğu'da yeni yapılanmaların gündeme gelmesini bu genel değerlendirme sürecinde ele almak gerekir Bu arada dünyayı yönlendiren batı medyasının sürekli olarak aynı konuları işlemesi, uluslararası kuruluşların aynı konulara odaklanması özellikle İnsan Hakları konusunun gündeme gelmesi, İnsanın bireyselliğinin öne çıkarılması toplumları çözücü bir süreci hızlandırıyor. Bireyselliğin öne çıktığı noktada sosyal olguların sarsıldığını, kişisel hakların öne çıkarıldığı noktada sosyal hakların geri kaldığını bununla beraber özelleştirme olgusunun hız kazanmasını görüyoruz.

Alt kimliklerin tartışılması dinsel kimliklerin kültürel ve etnik kimliklerin gündemde tutulması ulusal toplumları sarsıcı, yıkıcı eğilimi hızlandırır. Burada batının medyatik saldırısını yeni dünya düzenini kurmak için, eski dünya düzenini yıkan bir süreci ciddi boyutlarda örgütlediğini hızlandırdığını söylemek mümkün. Bu çerçevede baktığımızda tabii ki bu genel eğilimler doğrultusunda Türkiye'de de ulusal devlet tartışılıyor. Ama bir yandan da bölgesel bir yapılanmanın ortaya çıkması yani küreselleşmeye tepki olarak belirli bölgelerde yeni bölgesel yapıların ortaya çıkması, bölgemizde de yeni bir yeni oluşum arayaşını gündeme getiriyor. İşte böyle bir arayış içinde, Türkiye'nin ulusal devlet kimliği ile ayakta kalabilmesi ve değişen koşullara uyum sağlayarak güçlenmesi ve bu şekilde kendi bölgesel uyumunda Atatürk modeli ile Kemalist yapılanmasıyla yani bir alternatif kimlikle Balkanlar Orta Asya Kafkaslar ve Ortadoğu'da öne geçmesini sağlamak mümkün olabilir kanısındayız.

- Türkiye üzerine yeni Sevr senaryoları ile birlikte, sahip olduğumuz stratejik kozlarımızın da tartışma konusu yapıldığını görüyoruz. Türk Boğazları'ndaki egemenliğimizin tartışılmaya açılması, sınır aşan sularımızın doğal kaynakların küresel kullanımı maskesiyle tartışılması gibi:

- Yeni dünya düzeninin yapılanması eski düzeni sarstığı için bunu isteyen merkezler kendi istekleri doğrultusunda mevcut yapıların değişmesini, yerine kendi istedikleri yapıların kurulmasını istiyorlar. Boğazlar meselesini özellikle Rusya'nın petrol merkezi bir ülke olarak Kafkasya ve Orta Asya petrolünün dünyaya açılmasında gündeme getirdiğini, boğazlardaki düzeni ve Türkiye'nin ulusal bağımsızlığı açısından Montrö anlaşmasıyla kurulmuş olan özel yapılanmanın değişmesini istediğini görüyoruz. Su meselesi ise gerçekten dünyanın geleceğinde önem taşıyan bir yapı. Biliyorsunuz atmosferin ısınmasıyla beraber birçok yeraltı su kaynağının kuruması ve özellikle ekvatora yakın bölgelerdeki yeni kuraklık alnamına geliyor. Böyle bir süreç içinde güney ülkelerinin, kuzeyden su almaya hazırlandığını görmekteyiz ki bu uluslararası su hukukunu da değiştirmekte, suyun kaynak ülkesinin sahip olduğu hakların giderek suyun geçtiği ülkelere de eşit koşullarda tanınmasını gündeme getirmekte. Burada ABD'nin özellikle Kanada'dan gelen akarsular üzerinde hak iddia etmesi, Ortadoğu ülkelerinin özellikle İsrail'in Irak'ın ve Suriye'nin Türkiye'den kaynaklanan Fırat ve Dicle gibi büyük akarsular üzerinde hak iddia etmesini gündeme getiriyor. Yani bunlar dünyanın gelecekte atmosfer ısınmasının yarattığı kuraklığa karşı güney ülkelerinin kuzeydeki ülkelerin sahip olduğu su üzerinde daha fazla

hak iddia edeceğini gösteriyor ki kimi yorumcular bunu su savaşları olarak nitelendirmekte. Ama bir gerçek var. Dünyanın geleceğe dönük yeniden yapılanmasında başka alternatiflerin düşünülmesi bu tür çekişmeleri bir tarafa bıraktıracaktır kanısındayım.

Güneydoğu meselesi sadece oradaki etnik bir mesele değildir. Güneydoğu meselesi geleceğe dönük Ortadoğu'daki yapılanma da su merkezli bir hakim bir tarım alanına sahip olma kavgasıdır. Her devlet gibi Türkiye de bu yeni oluşumlar karşısında kendi haklarına sahip çıkacak ve korunması için çaba gösterecektir. Bu da yeterli değil. Diğer ülkelerin kendi çıkarları doğrultusunda oluşturdukları modellere karşılık Türkiye de alternatif modeller çözümler üretebilmelidir.

- AB'nin sürecinin dışında kaldığımız görülüyor. Bölgesel seçeneklerimiz neler olabilir ?

- Türkiye Avrupa ülkelerinin yanında 2. derece sanayileşmiş bir ülkedir. Türkiye'nin bu sanayileşme gücüne sahip, Balkanlar'da Kafkaslar'da Ortadoğu Karadeniz ve Orta Asya'da hatta Kuzey Afrika'da başka ülke yok. Türkiye'nin bu yapısı ile içinde bulunduğu bölgede öne geçtiğini görüyoruz. İç meselelerini aşmış bir Türkiye bu 5 bölgeyi besleyebilecek bir güce sahiptir. Türkiye iç meselelerini aşıp bölünme parçalanma korkusu olmayan, belirli yönlere taşeron bir ülke olarak sürüklenmeyen bir ülke olabilirse o zaman bağımsız bir yapılanma da kendi çıkarlarını koruyabilir. Türkiye bundan önceki hükümetteki dinci partinin aracılığıyla D8 modeline doğru sürüklenmek istenmiştir. D8 modeline baktığımız zaman gelişme olan müslüman 8 ülkenin biraraya getirilerek bir İslam ortak pazarı kurulmak istenmiştir. D8 modeline baktığımız zaman Türkiye'nin komşusu olan müslüman ülkelerin değil, Güney Asya'daki İslam ülkelerinin ağırlıklı olarak ele alındığını, Afrika'daki 2 islam ülkesinin (Libya ve Nijerya) denge kurulmak amacıyla alındığı bir yapıdır. Burada Türkiye'nin kendi inisiyatifi dışında bir yeni yapılanmaya, dünya dengesine bir taşeron olarak girmesi olgusunu görüyorum. D8 modeli Türkiye için bir alternatif olabilir ama ulusal çıkarlar açısından birinci dereceden bir alternatif değildir. Türkiye'nin ulusal çıkarları açısından 1. derece bir alternatif Balkanlar olabilir, Ortadoğu pazarı olabilir, Kafkas, Orta Asya veya Karadeniz pazarı olabilir. Zaten Türkiye bu doğrultuda KEİB yapılanması ile ECO Ekonomik Kalkınma İşbirliği Anlaşması'nı gündeme getirmiş, ve her iki bölgede de kendisine alternatif dış pazarlar yaratma çabasına girmiştir. Türkiye eğer Asya'ya girecekse burada Güney Asya'daki islami ülkelerin değil, aksine Asya'nın büyük ülkelerinin yani Çin'in Hindistanın veya Amerika'dan sonra dünyanın 2. büyük ülkesi olan teknolojiye ABD'yi geçen, dünya bankalar piyasasında sermaye gücü olarak da ABD'yi geride bırakan Japonya'nın hedef alınması gerekir kanısındayım. Türkiye'nin, Çin, Hindistan ve Japonya'yı esas alarak bir büyük Asya oluşumu çerçevesinde bir Asya pazarını hedeflemesinin ulusal çıkarları açısından öncelikli olacağına inanıyorum. Bunun yanında bir islam ortak pazarı da düşünülebilir. Ama bunun Güney Asyadaki müslüman ülkeler ile değil Türkiye'nin çevresindeki islam ülkelerini içerecek şekilde gündeme gelmesi gerekir ama her nedense 50'ye yakın İslam ülkesi bırakılıp sadece 7 müslüman ülkenin seçilmesi Türkiye'nin bu meseleyi global dengeler içinde kendi çıkarları doğrultusunda değil aksine belirli baskılar ve yönlendirmelerle ele aldığını göstermektedir.

- Rusya Çin yakınlaşmasını Avrasya'da antiemperyalist bir blok oluşumu açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?

- 2 kutuplu dünyadan çok kutuplu dünyaya giderken dünya haritasına baktığımızda kuzeyde Rusya'nın bir kutup merkezi, kutup başı olduğunu görüyoruz. Doğusunda Çin'in yeni bir merkez olarak çıktığını görüyoruz. Hindistan'ın büyük bir güç olarak ortaya çıkışını görüyoruz. Japonya'nın bir ekonomik dev olarak varolduğunu görüyoruz. Çok kutuplu dünyada, bu ülkeler ABD ve Almanya'ya karşı başa güreşmekte. Bu nedenle bu ülkelerin belirli nedenle biraraya gelmelerini hoş karşılamak gerekir. ABD bugün kendi üstünlüğünü korumak isterken Almayaya karşı AB'ye karşı daha dikkatli davranıyor. Böyle bir çerçevede ABD Avrupa ittifakı devam ettiği sürece bu batı ittifakına karşı Rusya'nın ve Çin'in yeni bir dayanışma içine girmelerini gayet normaldir. Batıdan esen medya rüzgarları, alt kimlikler, neo-liberalizm, özelleştirme ve bireyselleştirme süreci, insan hakları rüzgarlarında ulusal toplumun ve ulusal devletleri dağıtma sürecine girdiği noktada doğu toplumları doğu ülkeleri kendini korumak için yeni ittifaklara yeni dayanışmalara girecektir. Bu kaçınılmazdır. Bu nedenle ben Rusya Çin yakınlaşmasını, ABD Avrupa ittifakına karşı bir denge olarak görüyorum. Ayrıca eski çekişmelerin ne Rusya ne Çin'e birşey getirmediğini aksine batılı emperyalist ülkelerin Asya'ya yerleşmelerine giden yolu açtığını, gördüklerini sanıyorum. Çin ve Rusya devletlerinin geleceğe dönük kendilerini yok etmek isteyen parçalamak isteyen süreçlere karşı bir dayanışma içine girdiklerini şimdiden tespit etmek mümkündür. Aralarında ekonomik dayanışma da gündeme gelebilir.

- Bunu anti emperyalist bir yapılanma olarak görebilir miyiz ?

- Tabii ki. çünkü bugün askeri bir emperyalizm içinde değildir. Ama dünyaya zorla kabul ettirmeye çalıştıkları ekonomik müeyyidelerle siyasi baskılarla kabul ettirmeye çalıştıkları bir küreselleşme akımı var. Küreselleşmeyi

incelediğimiz zaman bunun batı emperyalizmi tarafından bütün dünyaya yeniden sahip olma eğilimi içerisinde bir üçüncü sömürgeleştirme dönemi olduğunu görüyoruz. Küreselleşmenin ilkelerini incelediğimizde bunun büyük ulusal devletleri tehdit ettiğini buna karşın bir antiemperyalist dayanışmanın kendiliğinden gündeme geldiğini söylemek mümkün. Bunun başını Rusya ve Çin'in çekmesi doğaldır.

- Rusya ve Çin'in, Türkiye'nin, Türk Cumhuriyetleri ile ilişkilerinden rahatsız olması açısından bakarsak.

- Türkiye bugün çok kutuplu dünyaya giderken kutup başı olabilecek büyüklükte bir ülke değildir. Yani Rusya, Çin, Hindistan, Japonya'nın sahip olduğu kutup başı bölge merkezi olma şansına sahip devlet ve ülke potansiyelinde değildir.

Türkiye'nin önünde tamamlanması gereken bir süreç vardır. Belki soğuk savaş devam etseydi yani Türkiye sanayileşme sürecini tamamlayabilip Ortadoğu'nun Japonyası olabilseydi. O zaman bu beş bölgenin merkezinde yer alan Türkiye'nin bu beş bölgeyi yönlendirebilecek bir merkez gibi davranması mümkün olabilecekti. Şimdi Türkiye'nin önünde tamamlanması gereken bir süreç var ama Türkiye dışardan ithal edilen kimlik sorunları, çekişmeler yeni devlet senaryoları ile uğraştığı için Türkiye Türk Dilli alan denen yani Adriyatikten bir kişinin yürüyerek Çin'e yol aldığı bir noktada Türkçe konuşarak her yerde yani Yugoslavya'da Balkanlar'da, Karadeniz'de, Kafkasya'da, Orta Asya'da ve Çin'e kadar Türkçe konuşarak ilerleyebildiği bu Türk Dilli alanda Türkiye'nin, Türklerin akrabaları komşuları ve yakın ilişki içinde bulunduğu bir çok Türk topluluğu var. Bu topluluklarla Türkiye ilgilenmek durumunda ama Türkiye yeni bir emperyalist yaklaşımla bu bölgelere giremez kanısındayım. Girdiği an karşısında Rusyayı, Asya ülkelerini komşularını görecektir. Türkiye bu eski Osmanlı ülkeleri ile tarihten gelen beraberliğe sahip olduğu Kafkas ülkeleriyle yakınlığı kültürel sosyal olarak sürdürecektir. Ekonomik ilişkilerini arttıracaktır. Bir ekonomik yapılanmada Türkiye elindeki imkanları kozları kullanacaktır. Ama diğer ülkelerin de iç işlerine karışmayacaktır çünkü Atatürkçü dış politika Türkiye'nin komşularıyla dostluk oluşturmamasını, büyük devletlerle rekabete ve savaşa girmemesini gerektirmektedir. Kemalist dış politikanın üç ilkesi vardır birincisi Kuzeydeki büyük komşu Rusya ile dostluk ilişkisi vardır, ikincisi Balkan ülkeleriyle Balkan Pakti üçüncüsü de Ortadoğu ülkeleri ile Sadabat Pakti, bu üç nokta çerçevesinde Türk dış politikası geleneksel olarak yerini bulmuştur İkinci Dünya Savaşında da Türkiye batı ülkeleri arasında çatışmalara karışmamıştır. Tarafsız kalmış varlığını korumuştur. Dağılmaktan kurtulmuştur.

Bugün yeniden Üçüncü dünya çekişmesi yaşanmaktadır çünkü küreselleşmeyle beraber bölgeselleşme ve büyük devletlerin yeni atılımları gündeme gelmektedir. Bu çekişme döneminde Türkiye'nin savaşa girmemesi, komşuları ve büyük devletlerle ilişkilerini dengeli bir şekilde yürütmesi kendi çıkarımadır. Eğer bölgedeki çatışmalar, çekişmeler savaşa dönüşmezse bundan en kârlı çıkacak ülke Türkiye'dir. Türkiye'nin bir savaşa girmesi demek Lozan antlaşmasının tekrar tartışılması demektir. Lozan'ın tartışılması demek de Türkiye'nin bugün sahip olduğu jeopolitik konumdaki üstünlüklerinin sona ermesi olacaktır. Yani bir savaş sonrası oluşacak bir uluslararası konferansta Türkiye'nin bu bölgede bu kadar büyük bir devlet olarak kalmasına dünya devletleri izin vermeyebilirler. Yeni bir Sevr dayatması gündeme gelebilir. Zaten bunun senaryoları, bu doğrultuda haritalar da yayınlanmakta tartışılmaktadır.

- Bölgede Rusya ile işbirliği yapmalıyız, ama görüyoruz ki Rusya, Sırbistan, Yunanistan, ve Güney Kıbrıs'la bir slav ortadoks ittifakı kuruyor. Üstelik bu yapı İran, Ermenistan ve Suriye gibi ülkelerle de başta askeri olmak üzere işbirliği içinde. Bu ülkelerin tümü PKK'yı destekliyorlar. Tüm bu olumsuzluklara rağmen Türkiye bir Avrasya yapılanmasında aktif rol oynayabilir mi?

- Bu uzun vadeli bir sorundur. Bugün Türkiye'de daha ciddi Avrasya'cı bir fikir hareketi, bir akım yok yok ama Rusya'da son yüzyıldır ciddi bir Avrasya'cı akım var. Bu tarihçiler arasındaki kavgadan doğan bir Avrasya fikri Rusya'da avrupalılar ve avrasyacılar olarak bir çekşmeyi gündeme getirmiştir. Türkiye'de ise sürekli olarak Batı fikri aşılandığı için bırakın Avrasya'yı, Asya bile, dünyanın en büyük kıtası görmezden gelinmiştir. Şimdi SSCB dağıldıktan sonra Türkiye Avrupa'nın kıyı ülkesi NATO'nun ileri karakol ülkesi değil, aslında dünyanın, üç kıtanın ortasında, merkez ülkesi olduğunu yeni yeni görmeye başlamıştır. Ve bu Türkçe konuşulan ve Türkçe'nin önde olduğu Avrasya bölgesinde Rusya'ya bağlı bölgeler çok daha açık bir şekilde ortaya çıkmıştır. Dikkat ederseniz Rusya Federasyonu SSCB'den vazgeçmiştir.

Ancak Rusya, bu bölgeyi başka devletlere kaptırmamak için bağımsız devletler topluluğu adı altında geniş kapsamlı bir konfederasyon denemesi içindedir ve sırayla Orta Asya, Karadeniz Ülkeleri ve en sonunda Kafkas ülkeleri bu konfederasyona girmiştir. ama son aylarda bakıyoruz. BDT fikir olarak var antlaşma olarak var ama uygulama olarak yok, çalışmıyor, yürümüyor. Yani SSCB'deki disiplinli yapıyı BDTnin kuramadığını ve bu alternetifi oluşturamadığını görüyoruz. Rusyanın son iki senedir oluşturduğu yeni bir doktrin daha var, "**yakın çevre**" yani Rusya kendisini çevreleyen alanda ulusal çıkarları söz konusu olduğunda, buraya müdahale deacağını

dünyaya açıkca duyurmuş ve bu noktada Kafkasya'ya da zaman zaman açık müdahalelerde bulunmuştur. Rusya'nın eski SSCB alanında sosyalist dünyanın bulunduğu alanda yakın çevre zihniyeti ile ilgisini sürdürdüğünü görüyoruz. Türkiye'nin dünyanın bir büyük ülkesi Rusya'yı karşısına alması, o bölgedeki Türk topluluklarını açıkça Türkiye ile bütünleştirici bir yaklaşım içine girmesi mümkün değildir. Bu zaten yanlıştır ve Atatürkçü dış politikaya ters düşer. Ama bu demek değildir ki eskiden demir perde döneminde olduğu gibi biz bu bölgelere ilgisiz kalacağız. Aksine bugün Rusya nasıl dünyaya açılıyorsa Türkiye de dünyaya açılıyor. Biz bu ülkelerle daha yakın ekonomik ve siyasal ilişkiler içinde bulunacağız zaman içinde bir yeniden yapılanma -ki bunun epeyce uzun bir zaman alacağı kanısındayım- oluşacağını göreceğiz. O zaman Türkçe konuşan müslüman toplulukların giderek yüzlerinin kendiliğinden Türkiye'ye döneceğini göreceğiz. Bunun için de istikrarlı disiplinli bir politikaya, planlara ve programlara ihtiyaç var. Zaman içerisinde Aleksandr Soljenitsin'in de söylediği gibi Rusya'nın da zaman içerisinde müslüman Türk topluluklarından vazgeçebileceğini görüyorum. Bu tamamen dünya dengelerine bağlı. Dünya dengeleri yumuşarsa dünyadaki savaş tehlikesi kalkarsa Rusya zaman içerisinde Türk ve müslüman nüfuslarının kendi dışında bir siyasal yapılanmaya gitmesini hoşgörüle karşılayabilir. Unutmayalım bundan üç yıl önce Aleksandr Soljenitsin ABD'den Rusya'ya geri dönerken Bering Boğazına girdiğinde bir basın toplantısı yaptı ve dedi ki "Rusyanın geleceği artık büyük alanlara hükmetmek değil çünkü büyük büyük alanlara hükmeden ülkeler dünyanın en büyük gücü olmuyor. Küçük Japonya dünyanın ikinci ekonomik devi haline gelebiliyor ve Rusya ekonomik sorunlar yüzünden koskoca bir imparatorluğu tasfiye etmek zorunda kalıyorsa burada Soljenitsin'in sözünde gerçek payı vardır. Dediği gibi Rusya eğer gelecekte bir büyük dünya devleti olacaksa bu hantal yapıdan kurtulmalı ve slav toplulukların öncüsü olarak bir büyük slav birliğinin merkezi ve öncüsü olabilmelidir. Ancak o zaman Rusya bu gerçeği gördüğü noktada Türk ve Müslüman topluluklar kendi gelecekleri açısından daha bağımsız hareket edebilirler. Belki o zaman Türkiye o Ülkelerle daha iyi bir yaklaşma içinde olabilir bu noktada Türkiye'nin Rusya ile kapışması çekişmesi değil aksine birbirlerine anlayış göstermeleri yakınlaşmaları Avrasya'daki yeniden yapılanmada birbirlerine yardım etmeleri önemlidir. Bugün Rusya'nın çok büyük bir darboğazı vardır. Türkiye ekonomik gücüyle Rusya'ya yönelebilir Rusya pazarına girebilir. Zaten İstanbul'daki büyük holdinglerin Avrupa'yı bırakıp Rusya pazarına girdiklerini görüyoruz.

SSCB zamanında Türk müslüman topluluklarının beslenmesi de Rusyanın sırtındaydı. belki SSCB bu yüzden çöktü. Rusya, Türk ve müslüman topluluklarının kendi kendilerine bir siyasal yapılanma içine girmelerini kabul ederek Türkiye'nin de bu bölgelerle daha yakın ilişki içerisinde olmasını kolaylaştırabilir. ve böylece Avrasya'da Rusya ve Türkiye'nin yeniden yapılanmaları Türk ve Müslüman toplulukların yeniden yapılanması karşılıklı bir anlayış ve diyalog içerisinde, barış ortamında gerçekleşebilir. Avrasya'da bir Türk Rus çekişmesi ya da savaşı ne Türkiye'nin ne de Rusya'nın işine yarayacaktır. Bundan batılı emperyalist ve bölgeye girmek isteyen bölge dışı ülkeler yararlanacaktır. Sanırım iki ülkeyi de yönetenler bu gerçeği göreceklerdir.

- Türkiye bölgede ABD'nin yanında yer alıyor, bu da uzun vadede bölge ülkeleriyle dayanışmayı, bölgesel çözümler bulmayı zorlaştırıyor. Bölge ülkelerinin bize karşı dostane olmayan tutumlarını da göze alırsak, bu olumsuzlukları nasıl aşacağız ?

- Dünya yeniden yapılanma süreci içerisinde. Huntington'un tezlerine baktığımızda ortodoks dünyasının Avrupa'nın dışında kaldığını görüyoruz. Yani Huntington'un çizdiği haritada, kuzeyden başlayan harita, eski Osmanlı bölgesiyle Rusya'yı Avrupa'nın dışında bırakmakta, böylece Avrupa'yı protestan ve katolik bir birlik olarak görmekte. Ortodoks dünyasını doğuda bırakmaktadır. Ortodoks dünyası da Adriyatikten Çin denizine denilen Avrasya dünyasında yer almaktadır. Burada Rusya'nın ortodoks hristiyan bir ülke olarak ortodoks dünyasına sahip çıkmasını doğal karşılamak gerekir. Balkanlardaki Hristiyan yapılanmasının ortodoks olması, Kıbrıs'daki hristiyanların ortodoks olması, yine Kafkasya'daki ortodoksların varlığı kendiliğinden müslüman olmayan bu bölgedeki hristiyanları, Rusyanın ilgi ve etki alanı içerisine sokmaktadır. Burada da Hristiyanlık ve müslümanlık çekişmesi gündeme gelmektedir. Mesela Karabağ'da Ermenistan ve Azerbeycan; Türkler Müslüman, Ermeniler Hristiyan kavgası, Kuzey Kafkasya'da yine Müslüman Çeçenlerle Hristiyan Ruslar arası bir çekişme, Balkanlarda Müslüman Arnavutlarla Hristiyan Ortadoks Sırlar arasındaki çekişmenin bu çerçevede ortaya çıktığını görüyoruz. Türkiye nasıl Müslüman-Türk bölgelerle ilgileniyor onların yardımına koşuyorsa, Rusya'nın da bu topluluklarla ilgilenmesini doğal karşılamak gerekir. Bu toplulukların bulunduğu tüm bölgeleri Rusya'nın hakimiyeti içerisine alması, yeni bir Rus emperyalizmini gündeme getirecektir ki bu bölgelerin yapılanmasında Türklerin ve müslümanların yaşadığını gördüğümüzde bunun kabul etmemiz mümkün değildir. Batı dünyası da kabul etmez. Rusya emperyalist bir yapılanmaya gitmeden ortodoks hristiyanlarla ilgilenebilir. Ama emperyalist olmaya kalktığında karşısında Türkiye'yi görecektir. Hristiyan dünyasındaki yeniden yapılanmada ABD ve Avrupa'nın da Rusya'ya karşı belirli dış politikalar izlediklerini görüyoruz. Böyle bir çekişme süreci içerisinde Türkiye'nin Avrasya'da, Kafkasya'da Rusya'ya karşı, Balkanlarda Almanya'ya karşı taşeron olarak kullanılmak istendiğini görüyoruz. Bu Türkiye'nin Rusya ile dostluk ilişkileri, Avrupa ile yakın ilişkileri açısından son derece zararlıdır. Türkiye bu tür yönlendirme ve baskılara karşı koymalıdır. Bu bölgelerdeki geleceğe yönelik yapılanmada Türkiye hem Rusya hem Avrupa ile iyi ilişkiler içerisinde olursa Avrasyadaki yeniden yapılanma barış içerisinde olacaktır. Aksi takdirde belirli

rekabetler çerçevesinde çıkacak senaryolarda savaş provakasyonlarından, gerginlik atmosferlerinden Türkiye'nin savaşa sürüklenmesi önlenemez durumlara gelebilir Bundan da kaybedecek en önce Türkiye'dir. Çünkü Rusya ve Avrupa ülkeleri ile karşılaştırılması durumunda Türkiye'nin bu ülkelerle savaşması halinde kaybedeceğini söylemek mümkündür. O zaman Türkiye'nin dış politikasında, geleceğe yönelik yapılanmasında hem Rusya hem Avrupa ile yakın bir diyalog ve barış içerisinde bulunması gerektiği kesin olarak ortadadır. Zaman ve olaylar Türkiye'nin acele etmemesi gerektiğini gösteriyor. Yani acele ederse çatışma ve savaş ortamlarını kendisi yaratır. Büyük Atatürk'ün söylediği gibi *Yurtta Sulh, Cihanda Sulh* ilkesi ile hareket etmelidir. Bölgede barış olduğu sürece Türkiye'nin önünün açık olacaktır.

- Rusya'nın PKK'yı destekleminin altında yatan neden nedir?

- Rusya PKK'yı desteklerken Türkiye'nin Çeçenistan'a ilgisini dengelediğini açıkça ifade etmiştir. Yani Türkiye, Rusya'da yaşayan Türk topluluklarla ilgili olduğu sürece Rusya'nın da Türkiye'de yaşayan etnik topluluklarla ilgileneceğini ifade etmiştir. Çeçenistan savaşından sonra Rusya da Güneydoğu meselesi ile ilgilenmiştir. Moskova'da Güneydoğulu vatandaşlarımız için bir kültür evi bile açmıştır. Rusya emperyalist politikaları tarihten gelen bir deneyimle çok iyi bilmektedir. Türkiye'nin hareket alanını sınırlamak ve dengelemek açısından da gerektiğinde kullanabilmektedir.

- Rusya'nın İran, Suriye ve Güney Kıbrıs'a silah satması ve bu silahların Türkiye'yi tehdit etmesi gündemde bu konuda ne düşünüyorsunuz ?

- ABD' nin Ortadoğu politikasını İsrail merkezli götürmesi çerçevesinde İsraili merkez alan politikalarla Türkiye'yi yönlendirmesi doğrultusunda Ortadoğu'da eski dengelerin tarafı olan SSCB'nin yerini alan Rusya federasyonu bunu önlemede -hukuken devlet olmasına rağmen fiilen devlet olmaktan çıkarılmış Irak dışında- Ortadoğu'daki iki büyük güç olan İran ve Suriye'yi desteklemesindeki neden Türkiye İsrail stratejik iş birliğine karşı Rusya'nın bir İran Suriye dengesi kurmak istemesidir. Ama Türkiye'yi yönetenlerin bu bölgede hassas dengeleri görerek hareket etmesi gerekir. Bu petrol bölgesini savaşa sürüklememek gerekiyor. Türkiye'nin dış politikası barışa dayanmaktadır. Çünkü Birinci Dünya Savaşı'ndan gelen deneyimle Türkiye barışı koruyarak bölgede varlığını sürdürebileceğini görmüştür. İkinci Dünya Savaşı'nda izlenen politikada bunun çok açık örneğidir. Bu çerçevede Türkiye'yi yönetenlerin bölge coğrafyasındaki hassasiyetleri, etnik yapılanmaları, petrol kaynaklarını, doğalgaz kaynaklarını, enerji kaynaklarını ve bölgedeki diğer yeraltı zenginliklerini dikkate alarak hareket etmeleri gerektiği kanısındayım.

- Bölgedeki büyük ve köklü devletlerden biri de İran. İran'ın hem rejim ihraç çabaları hem PKK'ya verdiği destek ve Orta Asya'da bu ülke ile girdiğimiz rekabet söz konusu. İran ile ilişkilerimiz nasıl olmalı?

- Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarında İran'ın konumunu çok iyi görmek gerek. Osmanlı'yı savaşa sokanların İran'ı da savaşa sokmak için, hem Almanların hem İngilizlerin, iki savaşta da İran'a ajanlar gönderdiğini görüyoruz. Bu son zamanlarda sabah gazetesi tarafından yayınlanan kitaplarda da örneğin *İstanbul'un Doğusunda Büyük Oyun*'da bunun hikayeleri çok açık anlatılıyor. İran da çok büyük bir ülke unutmayalım. İran'la Osmanlı arasında 1639 Kasr-i Şirin Anlaşmasından sonra herhangi bir savaş olmamıştır. Çünkü Osmanlı da çok büyük bir ülkedir. Yüzünü batıya dönmüştür. Kendi hinterlandı çok geniştir. İran da çok büyük bir ülkedir. Bir Asya ülkesidir. ve hinterlandı çok geniştir. İkisinin de çıkarı birbiri ile savaşmamaktadır. Bu günümüz koşullarında yeni oluşan dengelerde de böyledir. Yani İran Türkiye ile savaşarak birşey kazanamaz, kaybeder çünkü İran'ın Hristiyan dünyası ile arasında Türkiye bir tampon ülkedir. Türkiye'nin varlığı İran açısından bir güvencedir. Türkiyenin de İranla savaşmaktan bir çıkarı yoktur. Ama İran'ı bölmek isteyen, İrandan Azerileri, Türkmenleri Kürtleri Belucileri kurtarıp ayrı devlet kurdurmak isteyen emperyalist ülkelerin böyle çıkarları vardır. İran Irak savaşında İran 8 yıl direndi ve bölünmedi. Olası bir Türkiye İran savaşında da Türkiye ve İran bölünmeyebilir ancak işin içine emperyalist ülkeler girerse savaşta iki ülke de kaybeder ve bölünerek dağılırlar. Yani İran da Türkiye de bölünmek istemiyorsa savaşmaz. İki ülkenin de güçleri denktir. Böyle bir savaşta iki ülkede yenik çıkacaktır. ve bölgede yeni küçük devletçikler oluşacaktır. Aynı Basra Körfezindeki gibi bu küçük devletçikler de sömürge petrol devletçikleri olacaktır. Petrol şirketlerine bağlanacaklardır. Bölgede yüzyıldır yaşanan olaylar bunun böyle olacağının kanıtıdır. Bölge ülkeleri olarak bir dayanışma içerisinde bulunmak hem Türkiye hem İran'ın yararına. İranla Türkiye'yi karşı karşıya getiren olay sadece Ortadoğu ve petrol çekişmesi değil, aynı zamanda Orta Asya rekabetidir. Orta Asya'ya yönelik yapılanmada Orta Asya'nın müslüman olması, Orta Asya'ya yönelik Türkiye modeliyle laik bir yapılanma mı olacak yoksa İran modeliyle İslami bir yapılanma mı olacaktır. Bu konuyu batılı ülkeler çok fazla yazıp çizerek kışkırtmaktadırlar. Burada resmen iki ülke arasında gerginlik senaryosu yaratması çabası vardır. Orta Asya ülkeleri ile hem Türkiye'nin hem İran'ın ilişki kurma şansı vardır.

- İran'ın rejim ihraç çabalarına karşı ne yapabiliriz ?

- Türkiye bunu yapmamalı. Zaten bölge ülkeleri ile rekabet ve kavga emperyalist ülkeler tarafından kışkırtılmaktadır. Türkiye bütün bölge ülkeleriyle kavgalı kılınarak bölgede kendi çıkarları doğrultusunda kullanılmak istenmektedir. Türkiye bu oyuna gelmemelidir. Türkiye Atatürk'ün izinde barışçı politikasıyla bölge ülkeleri ile hem dostluk anlaşması yapmalı hem de bölge dostluk paktları kurmalıdır. Türkiye'nin Balkanlar'da Ortadoğu'da ve Kafkaslar'da yeni paktlar kurması gerekir. Atatürk zamanında Kafkasya Rus işgali altında olduğu için bu yapılamamıştı. Ama bugün Kafkasya'da bağımsız ülkeler var. Bu ülkelerle Türkiye bir dayanışma paktı imzalayabilir. Ama bu çerçevede bir politikanın İran'a Türkiye'nin kendi rejimini ihraç etmesi, İran'ı iç karışıklığa sevk etmesi, Türkiye'nin, barışçı Atatürkçü dış politika ilkelerine uygun değildir. Ama İran bunu yapmaktadır. İran'ın Türkiye'ye Irak'a bütün Ortadoğu ülkelerine kendi rejimini ihraç etmeye çalıştığını görüyoruz ki bu geçerli olmamıştır. Bugün Irak'ta bile bunu başaramadığını görüyoruz. Şii olmasına rağmen Irak direnmıştır. 8 Yıllık savaş bunu göstermiştir. İran'ın kendi rejimini ihraç etmede başarılı olamadığını görüyoruz. Ayrıca son gelişmeler İran'ın kendi rejiminden vazgeçme süreci içerisine girdiğini gösteriyor. En azından ılımlı bir politikacıyı İran Cumhurbaşkanı seçmiştir. En azından bu ılımlı politikacı Hatemi de göreve geldikten sonra yaptığı konuşmalarda İran'ı dünyadan koparan izole eden değil, İran'ı dünyaya açan İran'ı fanatik fundamantelist değil çağın içerisinde hoşgörülü bir ülke din devleti olarak gündeme getiren konuşmalar yapmaktadır. CNN gibi kanallara çıkıp ABD'ye barış çağrılarında bulunmaktadır. Demek ki İran'da da kendi rejiminden kendi modelinden vazgeçen daha gerçekçi daha yumuşak bir yapıyı gündeme getiren bir süreç ortaya çıkmıştır. Bu da Türk İran ilişkilerinin yumuşaması, İran'ın bölge ülkeleri ile daha dostça ilişkiler geliştirmesi açısından Türkiye ve bölge ülkelri için bir şanstır.

- İran'ın PKK'yı desteklemesi konusunda görüşleriniz nelerdir ?

- Bu konuda çok kesin birşey söylemek durumunda değilim. Bir bilim adamı olarak değerlendirdiğimde elimdeki yazılı materyallerde İran böyle bir destek yapmadığını söylüyor. Bu çerçevede Türkiye İran ilişkilerinin iyi komşuluk ilişkileri çerçevesinde tıpkı Sadabat Pakti'nda olduğu gibi karşılıklı bir dayanışma içerisinde olması gerektiği kanısındayım. Unutmayalım ki İran, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Mahabat Cumhuriyeti gibi bir deneme yaşamıştır. SSCB desteğiyle İran Kürdistanı'nda bağımsız bir devlet kurulmuştur. Bu problem yalnızca Türkiye'nin değil tüm bölge ülkelerininindir. Irak da Suriye de, İran da Türkiye de aynı problemle karşı karşıyadır. Eğer ülkelerden birisi diğerine bu kozu kullanırsa diğeri de otomatikman kendisini korumak üzere bu kozu kullanacaktır.

Rusyanın dış politikasını değerlendirdiğimizde nasıl Türkiye'nin Kuzey Kafkasya'ya ilgisi gündeme geldiyse onların da Güneydoğu'ya ilgisinin otomatikman devreye girdiğini görüyoruz. Bu nedenle kimsenin kimseye söyleyecek bir sözü yoktur. Ben olmaması gerektiği kanısındayım. Atatürk zamanında İran Şahı'nın sarayında imzalanan Ortadoğu ülkeleri arasında dayanışma anlaşması olan Sadabat paktının maddelerinden birisinde bölge ülkeleri komşularının sınır boylarında yaşayan etnik toplulukları birbirlerine karşı kışkırtmayacak ve desteklemeyecektir diye madde vardır. 1930'lu yıllarda formüle edilen Sadabat Pakti'nin bu maddesinin bugün de geçerli olması gerektiğini savunuyorum. Bugün yaşanan olaylar yeni olaylar değil tarihten gelen eski olaylardı. 1930'lu yıllarda buna bir çözüm üretilbilmişse 1990'lı yıllarda da bu çözümün geçerli olması gerekir.

Bölgemizdeki Ukrayna, Mısır, Gürcistan, İsrail gibi ülkelerle ilişkilerimizi ne yönde geliştirmeliyiz?

- Ukrayna Türkiye'den büyük bir ülke. Avrupa'nın en büyük ülkesi. Türkiye Ukrayna'yı SSCB'nin içinde olduğu zamanlarda ihmal etti. Şimdi hızla ilişkiler gelişiyor. Ukrayna tampon bir bölgedir. Hem Avrupa ile ilişkiler de hem Rusya ile ilişkilerde dengeli bir dış politikanın yürütülebilmesi açısından Ukrayna'nın ciddi bir seçenek olduğu kanısındayım. Nitekim son yıllarda da çok ciddi bir yakınlaşma olmaktadır. Aynı şekilde Mısır ile ilişkiler kurulmak istenmektedir. Fakat Mısır bir Arap ülkesi olduğu için Arap Birliği merkezi olma iddiasında ve Arap ülkeleri ile çok yakın diyalog kurarak kendisini Ortadoğu'nun merkezi ve en büyük ülkesi olarak tanımlamaktadır. Türkiye'nin Müslüman ülke olması ama arap ülke olmaması nedeniyle Mısır ile Türkiye arasındaki rekabette Mısır'ın. Ortadoğu liderliği açısından daha şanslı olduğunu görüyoruz. Mısır zaten Ortadoğu liderliğine oynadığı için İsrail'e karşı bütün Arap ülkelerinin merkezi gibi hareket etmektedir.

Bu nedenle Türkiye Mısır ilişkilerinin son zamanlarda biraz gerildiğini görmek mümkündür. Ama Türkiye'nin Avrupa'dan dışlanması ve AB'nin dışında kaldığının belli olması, Türkiye'yi İsrail'le yakınlaşma sürecine itmiştir. Bu süreç içinde ABD'nin de desteğinin olduğunu görüyoruz. Türkiye'nin İsrail'le yakınlaşması bölgede yeni bir yapılanmayı gündeme getirmektedir Türkiye ve İsrail, bölgenin Arap olmayan iki ülkesi olarak bir dayanışma içerisine girmelerini doğal karşılıyorum. Ama bölgenin Arap ülkeleri'nin Mısır liderliğinde .bir varlık olarak ortaya çıkması bölgedeki ilişkileri gerginleştirmektedir.

O zaman Ortadoğu'daki yeniden yapılanmada din ve etnik unsurunu bir kenara bırakıp böylece bir ekonomik işbirliğini geliştirmek yani Ortadoğu ortak pazarı oluşturmak bu Ortadoğu ortak pazarında da etnik ve dinsel kimliğin ötesinde çokuluslu çok dilli bir yapıyı gündeme getirmek. İkincisi bölgedeki savaş eğilimlerine karşı NATO'nun uzantısı olabilecek bir yapılanmayı ya bölge ülkelerini NATO'ya alarak ya da NATO'nun uzantısı olarak eski Bağdat Paktı gibi -Sadabat paktından sonra Bağdat paktı kuruldu askeri bir birlikti sonra CENTO kurulmuş ama yürümemiştir. CENTO NATO'nun devamı olarak düşünülmüştür.- yeni bir askeri güvenlik işbirliği antlaşması yapılabilir. Biliyorsunuz AGİK süreci nasıl Avrupa'da Helsinki ile başladı; belki önce bir antlaşma uluslararası sözleşmeler babında Ortadoğu ülkelerinin biraraya gelmesi sağlanabilir. Bir Helsinki şartı gibi ki bu anlaşma Avrupa ülkeleri arasındadır. ABD ve Kanada gözlemci olarak katılmışlardır. Ortadoğu ülkeleri AGİK'in dışında kalmışlardır. Bu nedenle AGİK'in benzeri bir anlaşmayı Ortadoğu ülkeleri arasında yani Türkiye'nin de Mısır'ın da İsrail'in de diğer Arap ülkelerinin de yer alacağı şekilde Ortadoğu güvenlik ve işbirliği, örneğin OGİK adı altında belki gündeme getirmekte yarar vardır. Ancak bu şekilde Ortadoğu'daki sertleşme ve savaş eğilimleri önlenemez. Yani bir güvenlik ve işbirliği anlaşması ve ona bağlı bir askeri yapılanma, bir de Ortadoğu ortak pazarı yani AB benzeri bir ekonomik yapıyı Ortadoğu'ya getirmek. İsrail öncülüğünde yapılan Fas toplanışından sonra yapılan; Amman'da toplanan ekonomik forumunun getirdiği bir Ortadoğu toplanış projesi vardır. Bu çerçevede Ortadoğu Bankası, Ortadoğu bankasına bağlı olarak bir Ortadoğu ekonomik kalkınma programı ve işbirliği anlaşması Gelecekte bir serbest pazarı dikkate alarak Ortadoğu'da imzalanabilir kanısındayım.

- Uluslararası sermayenin gücünü dangeleyebilecek alternatif oluşumlar kurulabilir mi? MAI Antlaşması ile dünyanın içine girdiği süreci ve bunun ülkemize etkilerinin neler olacağını anlatır mısınız ?

- MAI konusu küreselleşme sürecinin yeni bir aşamasıdır. MAI'yi tek başına ele almak hiç birşey ifade etmez. Türkiye'de bu konuları anlayabilmek için WTO (World Trade Organisation) antlaşmasını iyi bilmek gerek. Türkiye GATT'ı Uruguay Raund'ını bilmeden, tartışmadan, birden Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kuruldu. Dünya Ticaret Örgütü ile birlikte bütün dünyaya yeni bir ekonomik düzen getirilmektedir. İşte bu MAI antlaşması bu sürecin yeni bir aşamasıdır. MAI'yi (ÇTYA) iyi kavrayabilmek için Dünya Ticaret Birliğini oluşturan anlaşmaları ve Dünya Ticaret Birliği ile gündeme getirilen yeni ekonomik yapılanmayı Türkiye'nin gündemin getirmek gerek. Maalesef medya bu konuda üzerine düşeni yapmamıştır. Bilim adamları da yetersiz kalmaktadır. Dünyada bizim dışımızda bir yeni yapılanma vardır. Bunun da baş oyuncular IMF, Dünya Bankası'dır. Şimdi yeni yeni DTÖ olmaktadır. Ve bu tür anlaşmalar hazırlanmaktadır. MAI dışında da bu tür anlaşmalar imzalanmaktadır. Telif hakları, İnternet konusunda bu tür anlaşmalar yapılmaktadır. Yani küreselleşmeyi adım adım gerçekleştiren ve hızlandıran bir süreci hepsine kabul ettirme doğrultusunda bu tür antlaşmalar dayatılmaktadır. Karşı çıkanlara müeyyideler uygulanmaktadır. Karşı çıkma tek başına olamaz, bizim gibi ülkelerin biraraya gelerek yeni bir platform yeni bir arayış içine girmeleri ile olabilir.

Fransız yazar Roger Groudy'nin çıkardığı Amerika'nın Çöküşü isimli son kitabında yeni dünya düzeni doğrultusunda ulusal devletlere dayatılan, ulusal devletlerin çıkarlarına aykırı, ulusal toplumları giderek yozlaştıran ve ortadan kaldıran sürece karşı koymalarını önermekte ve tıpkı üçüncü dünyanın ortaya çıktığı günlerde yani 1950'li yıllarda Endonezya'nın Bandung kentinde yapılan gibi yeni bir Bandung konferansına gerek olduğunu söylemekte. Ben de buna katılıyorum. Evet bugün bir 3. Dünya yok. Çünkü İkinci Dünya da yok. İkinci Dünya önceden Sosyalist blok olarak nitelendiriliyordu. Evet bugün 2. dünya da 3. dünya da yok. Batı merkezli bir dünya ve batının bütün dünyaya kabul ettirmek istediği bir YDD var. Bir tarafta Batı, diğer tarafta da Batının dışında kalanlar var. Türkiye Avrupa'ya eşit koşullarda üye olamadığı için batının içinde yer alamadı. Şimdi eski üçüncü dünyacılığın yerine batının dışında kalanların oluşturacağı bir ikinci dünya modeli gelmektedir. Bunlar da ancak Batı emperyalizmine karşı dayanışmacı, kendini koruyucu bir yapılanmayı savunurlarsa başarılı olabilirler. Bu şekilde oluşturulabilecek bir alternatif küreselleşme, bir soliderist globalizmi gündeme getirebilir. Solidarist globalizm emperyalist globalizme karşı yeni bir küreselleşmeyi alternatif olarak devreye sokabilir. Dünya halkları, dünya devletleri emperyalist globalizme karşı dayanışmacı globalizmle kendilerini koruyabilirler ve daha eşitlikçi bir YDD'nin kurulmasına yardımcı olabilirler. O zaman emperyalist merkezlerin belirli ekonomik ve siyasal dayatmalarıyla gündeme getirilen MAI türü anlaşmalar devre dışı kalabilir ve bu tür anlaşmalar daha eşitlikçi daha dengeli daha dünya halklarının uluslarının çıkarlarını dikkate alan bir şekilde örgütlenebilir. Bugün dikkat ederseniz IMF ve Dünya Bankasının belirlediği ekonomik politikalar, dünya ülkelerini ödeyemeyecekleri borçlara sevk etmiştir. Bu borçların ödenmesi için yeni borçların alınması gibi bir çıkmaza girilmiştir. Bu noktada borçlandırma sisteminin, karşılıklı ticaret ilişkilerinin daha dengeli gidebilmesi için borçların bir kısmının silinmesi gerekebilir. Bu durumda dünya ülkeleri ödeyebilecekleri borçlarla karşı karşıya kalabilirler. Ve böylece geleceğe dönük olarak kendi ekonomik gelişmelerini daha umutlu daha başarılı sürdürme şansları gündeme gelebilir. Bunu da Batılı emperyalist ülkelere kabul ettirebilmek için orta ve küçük ülkelerin yani batının dışında kalan ülkelerin biraraya gelerek bir ortak dünya platformu oluşturmaları gerektiği kanısındayım .

Son olarak sunu söylüyorum bugün Birleşmiş Milletler (BM) düzeni çalışmamaktadır. Büyük devletlerin patronajı altındadır. Petrol çıkarları sözkonusu olduğu zaman geceyarısı karar çıkmaktadır ama üç yıl süren Bosna savaşı için 3 yıl boyunca bir karar çıkmamıştır. Bu bütün dünya insanlığının vicdanını yaralamıştır. BM 2. Dünya savaşından sonra bir daha savaş çıkmasın diye, barışı korumak, insan haklarını gerçekleştirmek için kurulmuş olan uluslararası bir örgüttür. Ama güvenlik konseyindeki daimi üyelerin hegemonyası altındadır. Geçici üyeler ise belirli baskılar altında bu hegemonyaya uygun hareket etmektedirler. Demek ki BM bugün dünyanın ihtiyacını karşılayamamaktadır, insanların problemlerini çözmemektedir. Bir alternatif uluslararası örgütlenmeyi batının dışında kalan ülkelerin gündeme getirmesi gerekir. Bunun da ilk adımı yeni bir Bandung olacaktır. Bu Bandung Ortadoğu’da Afrika’da Asya’da dünyanın herhangi bir ülkesinde toplanabilir. Artık çok gecikmeden, Dünyanın Batı’nın dışında kalan ülkelerinin dayanışmacı bir küreselleşmeyi ciddi bir şekilde tartışmaları ve alternatif olarak koymaları için böyle bir konferansın acilen toplanması gerekir.

Mustafa Kemal’in “Güneşin doğudan doğduğunu nasıl görüyorsam ” diye başlayan sözü, kemalizmin antiemperyalist çizgide batının dışında kalan ülkeleri dünya platformuna davet eden ve onları öne çıkarmayı hedefleyen bir çağrısıdır. Türkiye Kemalist yapılanmasıyla Mustafa Kemal’in bu antiemperyalist çizgideki yaklaşımını izleyerek bugünün batının dışında bırakılan ülkelerini yeniden dünya platformuna davet etmeli ve yeniden “*yurtta barış dünyada barış*” ilkesini gerçekleştirmek doğrultusunda Batı’nın dışında bırakılan ülkeleri dengeleyici bir platform olarak devreye sokmalıdır. Ancak o şekilde küreselleşme dengeli olabilecektir. Emperyalist değil, eşitlikçi olacaktır. Ve gerçek anlamda yeni dünya düzeni, dünya ülkeleri, dünya ulusları arasında bir dayanışma platformu ile gerçekleştirilecektir. Aksi taktirde yeni bir emperyalizmin ki -Gülten Kazgan.buna süper emperyalizm diyor- bütün ülkeleri bütün ulusları ezip geçeceği bir vahşi kapitalizm dönemine dünya yeniden sürüklenmektedir. Bu çağrıyı Atatürkçü kesimi temsil eden bir kişi olarak, hem Türk ulusuna hem dünya uluslarına derginiz aracılığıyla iletmeyi bir Atatürkçü görev addediyorum.
